

Valtuutettu Antti Saarelaisen ynnä muiden valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

KV 11.11.2024 § 81
1628/00.02.00.03/2024

Valtuutettu Antti Saarelainen jätti 11.11.2024 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Terhi Savolainen, Krista Mikkonen, Helmi Vanhanen, Hannele Autti, Maija Kuivalainen, Petteri Tahvanainen, Anni Torni, Jarno Pitko, Anniina Kontiokorpi, Anni Järvinen ja Alia Dannenberg.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

Ilmastokriisi ja luontokato ovat suurimpia uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Joensuu on mukana HINKU- sekä FISU-verkostoissa, ja kaupunki on ilmaissut ilmasto-ohjelmassaan aikeensa olla hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä. Joensuu on myös todennut suosivansa hankinnoissaan ilmastomyönteisiä vaihtoehtoja, kuten kasvisruokaa, sekä selvittävänsä luonnon monimuotoisuuden vaalimisen ja lisäämisen mahdollisuudet kaikissa luonnonympäristöön vaikuttavissa hankkeissa.

Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto. Ilmastopäästöjen lisäksi ruoantuotannolla on vaikutuksia luontokatoon, eläinten hyvinvointiin sekä Itämeren ja muiden vesistöjen rehevöitymiseen. Kaikkia näitä vaikutuksia voidaan pienentää puolittamalla eläinperäisten tuotteiden osuus kaupungin julkisissa hankinnoissa. Ensimmäisenä kaupunkina Suomessa Tampere on selvittänyt kaupungin toimintojen luontojalanjäljen. Jyväskylän yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan suurin luontojalanjälki syntyy elintarvikehankinnoista ja tästä luontojalanjäljestä yli 60 prosenttia syntyy eläinperäisistä tuotteista. Jalanjälkeä voi pienentää vaihtamalla liha- ja maitotuotteita kasvispohjaisiin tuotteisiin.¹

Kasvispohjaisempi ruokavalio on parempi niin ilmastolle², eläimille, luonnolle³ kuin myös Itämerelle⁴. Lisäksi kasvispainotteisempi ruokavalio edistää tutkitusti terveyttä. Helsingin yliopiston tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin olisi terveydelle ja maapallon kantokyvyille hyväksi, kun vertailukohtaksi otetaan planetaarinen ruokavalio⁵. Suomalaisista miehistä taas peräti neljä

¹ Tampereen hiili- ja luontojalanjäljet on laskettu: elintarvikehankinnoilla suurin luontojalanjälki. 18.1.2024: <https://www.tampere.fi/ajankohtaista/2024/01/18/tampereen-hiili-ja-luontojalanjaljet-on-laskettu>

² Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K., Hartikainen, H., Heikkinen, J., Katri, J., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuutila, M., Regina, K., Rikkinen, P., Jyri, S. & Varho, V. (2019) Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät: Ruokaminimi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:47. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki.

³ Luonnonvarakeskus: Suomalaisessa ruokavaliossa tuontituotteiden ja lihan määrällä suurimmat vaikutukset globaaliin lajikatsoon. 11.9.2023 <https://www.luke.fi/fi/uutiset/suomalaisessa-ruokavaliossa-tuontituotteiden-ja-lihan-maaralla-suurimmat-vaikutukset-globaaliin-lajikatsoon>

⁴ Suomen Ympäristökeskus: Uusi laskuri näyttää kulutuksen aiheuttaman ravinnekuormituksen Itämereen. 3.2.2017

⁵ Helsingin Sanomat: Tutkimus: Suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisinkertaisesti liikaa punaista lihaa. 20.10.2021

viidestä syö liikaa punaista lihaa suomalaisiin ravitsemussuosituksiin verrattuna.⁶ Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisilla kasviproteiinituotteilla edistetään myös kestävästä kotimaista maataloustuotantoa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen/hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastonmuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä.

Joensuussa 11.11.2025

⁶ YLE: Uusi tutkimus osoittaa: Suomalainen mies syö aivan liikaa punaista lihaa eikä naistenkaan ruokavaliossa ole hurraamista. 9.1.2019